

12-12-2012

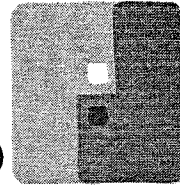
נתקבל

16:15

שעה

כ"ח כסלו, תשע"ג
12 דצמבר, 2012

המטה למאבק בגזענות בישראל
الإئتلاف لمناهضة العنصرية في إسرائيل
The Coalition Against Racism in Israel (CAR)

לכבוד

השופט אליקים רובינשטיין, יו"ר ועדת הבחירות המרכזית
חברי ועדת הבחירות המרכזית
היועץ המשפטי לממשלה

א.ג.נ.,

הנדון: פסילת מפלגת "עוצמה לישראל" מהתמודדות לכנסת ה-19

בשם המטה למאבק בגזענות, קואליציה של כשלושים ארגונים העוסקים בשוויון, בזכויות אדם והמייצגים קבוצות מגוונות בחברה הישראלית, אנו פונים אליכם בבקשה כי תפסלו מהתמודדות לכנסת ה-19 את רשימת "עוצמה לישראל" וזאת כהוראת סעיף 63א לחוק הבחירות לכנסת ובהתאם לעילות המפורטות בסעיף 7א לחוק יסוד: הכנסת.

להלן נימוקי הבקשה:

א. פסילת מפלגות

1. רשימת "עוצמה לישראל" הינה רשימה שנוצרה על בסיס שתי מפלגות, "התקווה" בראשות ח"כ אריה אלדד וקבוצה של פורשי "מפלגת ארץ ישראל שלנו", שתיהן מפלגות אשר היו שותפות במסגרת "האיחוד הלאומי" במהלך מרבית הכנסת השמונה עשרה. הרשימה הינה רשימה גזענית שבמטרותיה ובפעילותה, כפי שהיא משתקפת בפעילותם של מרבית חבריה אשר במקומות הראשונים, מקדמת גזענות בישראל. חלק ניכר מהמועמדים לכנסת מטעם הרשימה פועלים באופן שיטתי ומכוון לבזות, להשפיל ולעורר איבה כלפי אזרחי ישראל הערבים וכנגד מבקשי מקלט מאפריקה, וזאת באמצעים שונים ומגוונים. בתור שכזו, פועלת גם רשימת "עוצמה לישראל" כנגד אופיייה הדמוקרטי והיהודי של מדינת ישראל. כניסתה של מפלגה שכזאת לכנסת תשים אות קלון על כנסת ישראל ועל מדינת ישראל כולה שכן הדבר יהווה איתות ברור שמשנתה הגזענית של הרשימה הנה לגיטימית במדינת ישראל. לפיכך יש לפסול את הרשימה מלרוץ לכנסת בהתאם להוראות הדין בישראל.
2. סעיף 7א לחוק יסוד: הכנסת קובע כך:

7א. (*) רשימת מועמדים לא תשתתף בבחירות לכנסת ולא יהיה אדם מועמד בבחירות לכנסת, אם יש במטרותיה או במעשיה של הרשימה או במעשיו של האדם, לפי הענין, במפורש או במשתמע, אחד מאלה:

(1) שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית;

(2) הסתה לגזענות;

(3) תמיכה במאבק מזוין, של מדינת אויב או של ארגון טרור, נגד מדינת ישראל.

3. כמי שמאמינים בכוחה של הדמוקרטיה, אין זה צעד מובן מאליו בעבורנו לבקש את פסילתם של רשימה מלהתמודד לכנסת, אך אנו מאמינים כי זהו צעד הכרחי אם כי מצער על מנת לשמור על אופייה הדמוקרטי של המדינה ולא לגרום לביזוי הכנסת ומדינת ישראל כאשר רשימה כזאת תתמודד בבחירות דמוקרטיות.

4. ראשית נתאר את מעורבותם של שלושה מחברי הרשימה הבולטים בפעילות גזענית – ח"כ מיכאל בן ארי, מר ברוך מרזל ומר איתמר בן גביר, המשובצים במקומות 2, 3, ו-5 בהתאמה ברשימה לכנסת. לאחר מכן נפרט ראיות נוספות לגבי המפלגה אשר מוכיחות את היותה של המפלגה מפלגה גזענית הפועלת כנגד אופייה הדמוקרטי והיהודי של המדינה.

5. בא"ב 11280/02 **ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-16 נ' ח"כ טיבי, ח"כ בשארה, פ"ד נו(4) 1** (להלן: עניין טיבי) נמנו בהרחבה עילות הפסילה לכנסת. על פי הפסיקה בנושא ניתן לפסול מפלגה או רשימה בגין אחת מעילות הפסילה המנויות בסעיף 7א' לחוק יסוד: הכנסת בהתקיים אלו: המטרות הפסולות חייבות להיות מהותיות לרשימה; הרשימה חייבת לפעול אקטיבית לטובת המטרות הפסולות באופן תדיר; הפעילות צריכה להיות קיצונית בעוצמתה.

6. הפירוט שנביא להלן מוכיח מעל לכל ספק כי הסתה גזענית שמטרתה לבזות, להשפיל ולעורר משטמה כנגד קבוצות אוכלוסייה מסוימות הינה פעילות מרכזית של חברי הרשימה - אין מדובר בדבר שולי או אקראי שכן המפלגה פועלת בפועל לקידום המטרות הפסולות.

ב. פירוט לגבי המתמודדים ומעורבותם בגזענות

7. שלושת האדונים שבנדון הינם אנשים הפועלים ללא לאות למטרות גזעניות, לקידום גזענות ולאימוץ עמדות גזעניות בקרב הציבור, בעיקר כלפי מבקשי מקלט מאפריקה וכנגד המיעוט הערבי בישראל. במעשיהם, הם מעודדים שטנה ואיבה כלפי חלקים מהציבור וזאת על בסיס קבוצתי על פי שייכות לקבוצה לאומית-אתנית או על פי מוצא. כמו כן במעשיהם פועלים מרזל, בן גביר ובן ארי כנגד אופייה הדמוקרטי של מדינת ישראל.

8. בבואכם לבחון אם יש לפסול את הרשימה יש לבחון את המועמדים המרכיבים אותה, דבריהם ומעשיהם, הן בכנסת (אלו שכבר כיהנו) והן מחוצה לה.

פירוט לגבי חבר הכנסת בן ארי

9. חבר הכנסת בן ארי השתייך בעבר לתנועת "כך" אשר הוצאה אל מחוץ לחוק והוגדרה כארגון טרור. הוא מעולם לא התנער מסדר היום הגזעני של תנועת כך, סדר יום שהביא לפסילתה של "כך" מהתמודדות לכנסת ולאחר מכן גם להוצאתה אל מחוץ לחוק.

10. בן ארי לא מסתיר את אהדתו למורשתו של מאיר כהנא, מייסד תנועת כך ומי שמועמדותו לכנסת נפסלה ב-1988, בשל אי עמידתה בעילות הפסילה המנויות בחוק יסוד הכנסת. כך הצהיר מר בן ארי לא אחת כי הוא מזדהה עם עמדותיו של כהנא, והנו ממשיך דרכו.

- ראו כתבה מיום 2.2.09 "מספר 4 באיחוד הלאומי: כולם מבינים שכהנא צדק", קובי נחשוני, Ynet, <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3665336,00.html> העתק הכתבה מצ"ב ומסומן **כנספת א'**.
  - כתבה מיום 16.11.11 "באולם האירועים ברוממה, מאיר כהנא מתגלגל מצחוק", יאיר אטינגר, הארץ. <http://www.haaretz.co.il/news/education/1.1567220> העתק הכתבה מצ"ב ומסומן **כנספת ב'**.
  - לח"כ ד"ר בן-ארי תמונה של כהנא בלשכה. בכתבה מיום 27.9.12 באתר האינטרנט "מאקו" מתבטא בן ארי ומבהיר שעדיין קשור מאוד לרב כהנא ומעריך אותו מאוד. באותה כתבה ח"כ בן ארי אומר שמבקשי המקלט מביאים פשיעה רבה, בעוד שנתונים רשמים מראים שהם מעורבים בפשיעה לא יותר ממספרם היחסי באוכלוסייה. <http://www.mako.co.il/weekend-articles/Article-.9dd579f29280a31006.htm> העתק הכתבה מצ"ב ומסומן **כנספת ג'**.
11. בן ארי פעל בצורה שיטתית וחוזרת להסית כנגד מבקשי המקלט והפליטים מאפריקה. פעילות זאת הייתה חלק מרכזי מפעילותו בכנסת החולפת. פעילותו התאפיינה בגילוי איבה וקריאה לעשיית מעשים אלימים כלפי מבקשי מקלט המתקרבים לישראל או נמצאים בה. כך למשל ביום 31.3.2011 פורסמה בעיתון "ידיעות אחרונות" כתבתו של עקיבא נוביק, שכותרתה "סיירת מרזל: הימין הקיצוני חובר לתושבי דרום תל-אביב ומקים 'צבא פרטי' נגד הפליטים מאפריקה". זאת על סמך טענותיו של בן ארי כי רמת הפשיעה בקרב ה"מסתננים" גבוהה במיוחד והמשטרה אינה מטפלת בהם מספיק. מטרת הארגון לדברי בן ארי היא להשליט טרור על הפליטים עד שיברחו מישראל. פעיל של הארגון מסביר שהמטרה היא למרר את חיי הפליטים עד שיעזבו. בעניין זה הגיש המטה למאבק לגזענות והמרכז הרפורמי לדת ומדינה תלונה ליועץ המשפטי לממשלה ביום 8.8.2011. העתק הכתבה והתלונה מצ"ב ומסומנים **כנספת ד' 1 – ד' 2**.
12. במקרה נוסף, ביום 23.9.2012, הגיב ח"כ בן ארי לעובדה שבתקרית הירי בגבול ישראל – מצרים, פתחו מחבלים באש כאשר החיילים נטשו את עמדתם לרגע כדי להגיש מים למבקשי מקלט שהיו במקום. תגובתו, של בן ארי הייתה לקרוא להרג כל פליט, מבקש מקלט או מהגר אפריקאי המתקרב לגבול ישראל. אף בעניין זה התלונן המטה ביום 27.9.12. העתק התלונה מצ"ב ומסומן **כנספת ה'**.
13. בן ארי גם הצהיר כי ישתמש באמצעים **לא חוקיים** בכדי להבריא את מבקשי המקלט מישראל, ומהלל סגרגציה על רקע גזעי באילת. כל זאת בהפגנה שנערכה ביום 11.12.2011 בן לוינסקי בתל אביב על ידי אנשי "משמר השכונות". (ראו תלונה המטה והמרכז מיום 22.4.12). העתק התלונה מצ"ב ומסומן **כנספת ו'**.
14. גם בהפגנה שנערכה ביום 23.5.2012 הייתה הסתה פרועה כנגד פליטים ומבקשי מקלט ובה טען שוב בן ארי שהפליטים מעורבים בפשע ושלהב את הקהל בקריאות "סודנים לסודן". ראו

תלונה בעניין שנשלחה על ידי המטה והמרכז הרפורמי ביום 28.5.12. העתק התלונה מצ"ב ומסומן כנספח ז'.

15. ח"כ בן ארי קרע באופן פומבי ומתוקשר את דפי "הברית החדשה" שנשלחה ללשכתו בכנסת ובכך פעל במכוון לפגיעה ברגשות דת, ליצירת ביזוי ואיבה כלפי כל הנוצרים בישראל (ובעולם). העתק הידיעה מצ"ב ומסמנת כנספח ח'.

16. לאחרונה הסית בן ארי לאלימות ולגזענות כנגד חברת הכנסת חנין זועבי, הסתה חמורה ובוטה ביותר, כאשר כתב בדף הפייסבוק שלו "מה יעשה לחברת הכנסת חנין זועבי?". חבריו של בן ארי העלו הצעות שונות, אלימות ביותר ומזעזעות שנגעו במפורש למוצאה כערבייה. בן ארי לא הוריד את ההצעות מדף הפייסבוק או מיתן אותן באופן כלשהו. ראו כתבה מיום 19.11.12 בעתון הארץ המצ"ב ומסומנת כנספח ט'.

17. כחבר כנסת הגיש בן ארי מספר חוקים גזעניים. ביניהם החוקים הבאים:

- הצעת חוק בתי המשפט (תיקון – כשירות שופט בבית המשפט העליון), התשע"ב–2012 – מציע לדרוש כתנאי סף למינוי שופט לבית המשפט העליון שירות צבאי או לאומי, דבר שיפסול כל שופט ערבי מלכהן בבית המשפט העליון. העתק הצעת החוק מצ"ב ומסומן כנספח י'.
- הצעת חוק הקולנוע (תיקון – הצהרת נאמנות), התשע"ב–2012 – מתנה מתן תמיכה להפקת סרט קולנוע בהצהרת נאמנות של מפיקי הסרט וכל המעורבים בו בהצהרת נאמנות "למדינת ישראל, לסמליה, ולערכיה היהודים והדמוקרטיים". דרישה זאת הנה דרישה גזענית שכן כל מטרתה היא לפסול יוצרים ערבים מקבלת תמיכה ממשלתית ליצירת קולנוע. העתק הצעת החוק מצ"ב ומסומן כנספח יא'.
- הצעת חוק חסינות רבנים, התשע"ב–2012 – ההצעה נועדה לתת לרבנים חסינות מוחלטת מהעמדה לדין על כל דבר שיפרסמו, כולל דברי הסתה גזענית חמורים. יסודה של הצעת החוק בהליכי החקירה (שנסגרה בינתיים) כנגד מחברי הספר הגזעני "תורת המלך". העתק הצעת החוק מצ"ב ומסומן כנספח יב'.
- הצעת חוק כביש 443, התש"ע–2010 – מטרת הצעת החוק היא להפוך חזרה את כביש 443 לכביש ליהודים בלבד. מטרה זאת הנה גזענית באופן ברור. העתק הצעת החוק מצ"ב ומסומן כנספח יג'.

פירוט לגבי ברוך מרזל

18. ברוך מרזל, היה מעורב בהקמת סיירת "משמר השכונות" יחד עם ח"כ בן ארי כפי שפורט לעיל.

19. בסרטון באתר יוטיוב (<http://www.youtube.com/watch?v=c0YmmNeuEh8>) ניתן לראות את מר מרזל מטלפן לצעיר ערבי ומאיים עליו שלא יעז להתחיל עם יהודיות. הוא טוען ש"אני שומע שאתה מתעסק עם בנות יהודיות... אני מתחיל להשתגע, מתחיל להתעצבן, זה לא ככה!" הצעיר מבקש שידבר יותר ברור, ומרזל עונה "אני, תאמין לי, כשאני אדבר ברור זה

לא טוב... לך טוב ולי טוב שאני לא מדבר ברור". בכך רומז מרזל בבירור על העובדה שהוא מאיים על הצעיר גם בלי מילים מפורשות.

פירוט לגבי איתמר בן גביר

20. איתמר בן גביר הורשע מספר פעמים בעבירות הקשורות לגזענות, וביניהן הסתה לגזענות, הסתה לאלימות והחזקת נשק שלא כדין בהקשר של גזענות. ראו למשל רע"פ 9066 בן גביר נ' מדינת ישראל (לא פורסם), ת.פ. 3021/99 – בן גביר הורשע בתמיכה בארגון טרור לפי ס' 4(ג) ו-ו(ז) לפקודת מניעת טרור, תש"ח-1948 במקרה של התפרעות פעילים בהר הבית.

21. בכתבה שכותרתה "הכוכב של הימין הקיצוני" מיום 6.11.12 באתר "מאקו" מצהיר בן גביר כי דמויות המופת שלו, שתמונותיהן תלויות בביתו, הם הרב כהנא וברוך גולדשטיין. להגנתו הוא טוען שלא הרג מעולם ערבי. העתק הכתבה מצ"ב ומסומנת כנספת יד'.

22. לאור כל האמור לעיל, ברור שמועמדים אלה מעורבים באופן עמוק בהסתה גזענית שמטרתה להלך אימים על חלקים מהציבור וזאת בשל צבע עורם, ומוצאם הלאומי-אתני. נוכח העובדה שמדובר בפעילות מרכזית של השלושה, פעילות שמהווה את עצם פעילותם הציבורית והסיבה בעטיה התכנסו לרשימה אחת לקראת הבחירות לכנסת ה-19, הדבר מוכיח שהרשימה עצמה פסולה.

ג. ראיות נוספות לגבי רשימת "עוצמה לישראל"

23. נציין כי המטה למאבק בגזענות ניסה לקבל את מצע המפלגות המרכיבות את רשימת "עוצמה לישראל" אך למרות הגשת הבקשה ותשלום האגרה לרשם המפלגות לפני כמעט שבוע ימים, טרם נתקבלו המצעים. לפיכך, נבקש לצרף את המצעים הרשמיים כאשר אלו יגיעו לידינו.

24. מכל מקום, בעיקרי מצעה של רשימת עוצמה לישראל כפי שהם מופיעים באתר הפייסבוק של הרשימה, מופיעים סעיפים המסגירים את היחס לערבים ככלל כאויב והמאדירים את הצורך ליחד את מדינת ישראל ליהודים בלבד. כך, תחת הכותרת "העם היהודי בארצו" מופיעים בין היתר הדברים הבאים:

- סיעת עוצמה לישראל תפעל למימוש הריבונות היהודית בהר הבית וזכות תפילה ליהודים בהר.
- סיעת עוצמה לישראל תפעל לפירוק "מנגנוני הביטחון" של צבא המתבלים – קרי: משטרת אש"ף.
- סיעת עוצמה לישראל תפעל להמשך גאולת אדמת ארץ ישראל כולה ולשימורה למען הדורות הבאים.
- סיעת עוצמה לישראל תחוקק את חוק "השפה העברית" כשפה הרשמית היחידה במדינת ישראל.
- סיעת עוצמה לישראל תפעל לפינויים מהארץ של מסתננים ושוהים בלתי חוקיים.

25. יש להתייחס לסעיפים אלו בפרספקטיבה של פעילותם של חברי הרשימה ולא במנותק מכך. כך למשל, אף אם המטרה האחרונה נראית "תמימה", כאשר מצרפים זאת לאופן פעולתם של חברי הרשימה, מרזל, בן גביר ובן ארי, בשנתיים האחרונות כנגד מבקשי מקלט, והאופי מעורר המדנים בו הם מקדמים את משנתם כנגד זרים בישראל, מתחוויר האופי הגזעני של הרשימה.

26. תחת הסעיף "חינוך" נקבע כי: סיעת עוצמה לישראל תיאבק בתופעות השנאה העצמית, הקריאות לחרם על ישראל והאקדמיה הישראלית, והתמיכה באויב הערבי, המתגלים מעת לעת בקרב מיעוט מבוטל מקרב אנשי הסגל באוניברסיטאות בארץ. קרי, לשיטת הרשימה, הבעת עמדה מדינית שונה מעמדת הרשימה הינה פסולה ועל כן צריכה להיות בלתי חוקית. העתק עיקרי מצע רשימת עוצמה לישראל מצ"ב ומסומן כנספח ט"ו.

27. ראייה מרכזית נוספת לאופייה הגזעני של הרשימה היא זהות יו"ר מטה הבחירות של הרשימה לבחירות לכנסת ה-19 – מר בניצי גופשטיין. מר גופשטיין הינו גם הרכז של ארגון "להב"ה" אשר מסית לגזענות חדשות לבקרים כשהוא פועל נגד קשרים אינטימיים של נשים יהודיות וגברים ערבים, ובעקיפין למניעת כל קשר עסקי, חברתי או חינוכי בין יהודים לערבים במדינת ישראל. הארגון פועל במגוון דרכים הכוללות הפצת קמפיינים תקשורתיים כנגד ערבים ופנייה אישית תוך חדירה לפרטיות למי שמקיימים קשרים כאלה. הארגון מנסה לצייר את כלל הערבים כבעלי מוטיבציה זדונית לפתות את בנות ישראל, להדיחן מיהדותן, ולאחר שהצליחו לפתותן לקשר רומנטי, להתאכזר אליהן. כך למשל הקים הארגון מוקד טלפוני – "מלשינון" אשר נועד למסירת מידע על מוכרי דירות לערבים; חילק "תעודת כשרות" למעסיקים הנמנעים מהעסקת עובדים ערבים וקרא להורים שלא לשלוח את בנותיהן לעבוד בסניף גוש עציון של רשת רמי לוי מחשש כי יצרו קשר עם ערבים. כמו כן פרסם הפיץ כרוזים ומנשרים רבים אשר יוצאים כנגד קיומם של קשרים רומנטיים בין ערבים ויהודיות, קוראים להחרים כל מי שמעודד לשיטתם קשרים כאלה (לדוגמא תכניות טלוויזיה המציגות זוגות מעורבים ומזהירים את הנשים היהודיות מקיום קשרים כאלה).

• ראו כתבה מיום 12.12.10 "אחרי מכתב הרבנים: "מלשינון למוכרי דירות לערבים", היושוע בריינר, וואלה!, <http://news.walla.co.il/?w=/90/1766867>, העתק הכתבה מצ"ב ומסומן כנספח ט"ז.

• ראו כתבה מיום 26.01.11 "יוזמה בימין: 'תעודת כשרות' למי שלא מעסיק ערבים", מוטי לוי, וואלה!, <http://news.walla.co.il/?w=/90/1784929>, העתק הכתבה מצ"ב ומסומן כנספח י"ז.

• ראו כתבה מיום 15.07.11 "קמפיין לאימהות: סכנת התבוללות ב"רמי לוי", ערוץ 7, <http://www.inn.co.il/News/News.aspx/222839>, העתק הכתבה מצ"ב ומסומן כנספח י"ח.

י"ח

• ראו כתבה מיום 01.11.11 "המירוץ למיליון": "להחרים את התוכנית בגלל הזוג המעורב", יהושע בריינר, וואלה!, <http://e.walla.co.il/?w=/6/1873300>. העתק הכתבה מצ"ב ומסומן כנספח י"ט.

• ראו כתבה מיום 02.05.12 "קמפיין הפחדה: מוחמד מתחתן עם מיכל ברמאללה", יהושע בריינר, וואלה!, <http://news.walla.co.il/?w=/90/2529758>. העתק הכתבה מצ"ב ומסומן כנספח כ'.

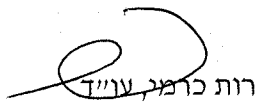
28. ביום 21.08.12 התבטא בנצי גופשטיין בתקשורת עקב לינץ' שבוצע בצעירים ערבים בכיכר ציון ושיבח את האלימות בה נקטו הנערים היהודיים נגד הצעירים הערבים. בראיון מוקלט לערוץ 7 אמר גופשטיין כי: "הנערים הרימו את הכבוד היהודי מהרצפה, ואולי עשו את מה שהמשטרה הייתה צריכה לעשות, עשו דין בפורעים הערבים שהטרידו את הבנות היהודיות, חבל שנותנים את זה לבחורים לעשות ושלא המשטרה מטפלת בזה, בחור ערבי שרוצה למצוא בחורה שיחפש בכפר שלו, שלא יבוא אלינו לירושלים, שלא בקניון, שיחפש את זה אצלם בכפר ויטריד אותם, בנות יהודיות. הן לא הפקר."

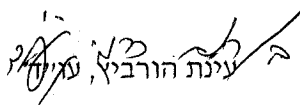
ראו דיווח על הראיון של בנצי גופשטיין לערוץ 7 מיום 21.08.12 "להבה": הבנות שלנו לא הפקר, חזקי עזרא, ערוץ 7 <http://www.inn.co.il/News/News.aspx/242931>. העתק הדיווח מצ"ב ומסומן כנספח כ"א.

29. מר גופשטיין הינו פעיל מרכזי בכל הקשור לכהנא, ארגן את האזכרה השנתית לו, והפיץ לאחרונה סרטון לזכרו. ראו כתבה באתר "סרוגים": "סרטון חדש מ'הרעיון היהודי': הרב כהנא מצוייר" מאת עמיחי רובין 31.10.12 <http://www.mat.co.il/ikn>. העתק הכתבה מצ"ב ומסומן כנספח כ"ב.

30. לאור כל האמור לעיל, ובהתחשב בחוק במדינת ישראל נבקש לפסול את רשימת עוצמה לישראל מהתמודדות לכנסת ה-19.

בכבוד רב,

רות כרמי, עו"ד

עילת הורביץ, עו"ד

המטה למאבק בגזענות הוקם ב-2009 וכולל את הארגונים:

המרכז הרפורמי לדת ומדינה, מרכז תמורה, מרכז מוסאוא לזכויות האזרחים הערבים בישראל, עמותת סיכוי, תנועת אחותי, פורום הכרה - למען הכרה בכפרי הבדואים הלא-מוכרים בנגב, קואליציית נשיט לשלום, רופאים לזכויות אדם, הקשת הדמוקרטית המזרחית, טבקה - משפט וצדק לעולי אתיופיה, מעגלים-חלקאת, אגינדה, קו לעובד, פורום דו-קיום בנגב לשוויון אזרחי, מהפך, עמותת גידאר, תנ"י, מעאן, פור"ה, חיראק, מחסום ווטש, ועדת מעקב החינוך הערבי, הקשת בערד, ארבאט ועמותת משפחות מעורבות, מורשתינו, הרשימה לאיכות המקצוע וזכויות האדם בלשכת עורכי הדין, מרכז SOS ללימודי אלימות בישראל, ארגון גזענות לא במדינה שלי, בית ספר לשלום בנווה שלום, א.ס.ף ארגון סיוע לפליטים ומבקשי מקלט, ילדים ישראלים, ARDC למען פליטי דרפור. פעילים ופעילות עצמאיים.